

Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je na 1. stupni základního vzdělávání koncipována tak, aby žáci získali:

- základní a praktické pracovní dovednosti
- vytrvalost a soustavnost při plnění zadaných úkolů
- návyky z různých oblastí při práci s různými druhy materiálu, při pěstitelských a chovatelských činnostech a činnostech v domácnosti
- vytváření a prohlubování aktivního vztahu k ochraně a tvorbě životního prostředí
- pozitivní postoj k řešení ekologických problémů
- základní přehled v různých oborech lidské činnosti, které by jim umožnilo nástin životní a profesní orientace, podpora rozvoje dětské fantazie
- schopnost logického myšlení a dodržování pracovního postupu, zajištění zásad a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- technický rozhled
- umění spolupráce a vzájemné komunikace
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- praktické osvojování práce podle návodu
- vedení žáků k plánování činností při práci s techn. materiály a při přípravě pokrmů
- poznávání výhod pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech
- poznávání vlastností, materiálů a surovin a jejich použitelnost

Kompetence k řešení problému

- uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů
- aplikace řešení při obdobných zadání a hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů

Kompetence komunikativní

- vedení k účinné komunikaci při práci s technickými materiály
- seznamování s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- předkládání dostatku podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- přiřazování různých rolí v pracovní skupině a jeho prožívání
- zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- otevírání prostoru pro pochopení různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- umožnění tvořivého přístupu žáků k plnění zadaných témat

Kompetence pracovní

- vedení k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech užívaných nástrojů a materiálů
- vedení ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- předkládání hospodárnosti různých postupů, které vedou k těmto cílům
- vyhledávání možných rizik při různých činnostech a hledání cest k jejich minimalizaci

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Učební osnovy vyučovacího předmětu Pracovní činnosti obsahují rozpracované konkretizované výstupy a učivo ze všech tematických okruhů vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. Prostřednictvím předmětu pracovní činnosti žáci získávají nejen důležité základní pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu práce. To pro ně může být velkou pomocí při jejich rozhodování o jejich dalším studijním a profesním zaměření.

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je povinný předmět, který se vyučuje v 1. – 5. ročníku 1 hodinové týdenní dotací. Výuka předmětu Pracovní činnosti probíhá ve stejném rozsahu pro chlapce i dívky. Část vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je realizována rovněž v některých projektech **průřezových témat**.

Žák je hodnocen v průběhu celého pracovního procesu. Hodnocení zahrnuje schopnosti zpracovat informace, spolupracovat v týmu či dvojici, dovést činnost k finálnímu výrobku a prezentovat jej. Zároveň jsou zohledňovány individuální schopnosti žáka.

Základní škola Vrbová Lhota
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět::	Období: 1. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <p>osvojí si základy bezpečnosti a hygieny práce dokáže vybrat vhodný pracovní nástroj rozliší vlastnosti materiálů vytvoří jednoduché pracovní postupy umí pracovat podle slovního návodu, předlohy zapojí fantazii využívá lidové zvyky, tradice, řemesla p – zvládá základní manuální dovednosti s jednoduchými materiály, vytváří jednoduchými postupy různé předměty, využívá při tvořivých činnostech vlastní fantazii, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při drobném poranění</p>	<p>- práce s drobným materiálem</p>		<p>Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopnosti poznávání Kreativita</p>
<p>rozlišuje druhy, formáty, povrchy papíru a kartonu vybere vhodné nástroje a pomůcky uplatňuje zásady hygieny práce překládá, skládá, stříhá, trhá, vystřihuje, nalepuje, slepuje, rozřezává, sešívá, odměřuje, obkresluje podle šablony, zdobí, tvoří dekorace p – zvládá základní manuální dovednosti s jednoduchými materiály, vytváří jednoduchými postupy různé předměty, využívá při tvořivých činnostech vlastní fantazii, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při drobném poranění</p>	<p>- práce s papírem</p>		

Základní škola Vrbová Lhota
Školní vzdělávací program

<p>dodržuje bezpečnost a hygienu práce rozlišuje tkaniny a materiály (nitě, bavlnka, stehovka, šňůrka, stužka, příze, knoflík...) druhy textilií pracuje s textilními materiály odměřuje a navléká nitě umí šít předním a zadním stehem tvoří koláž p – zvládá základní manuální dovednosti s jednoduchými materiály, vytváří jednoduchými postupy různé předměty, využívá při tvořivých činnostech vlastní fantazii, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při drobném poranění</p>	<p>- práce s textilem</p>		
<p>dodržuje hygienu a bezpečnost práce vybírám vhodný materiál a nástroje dodržuje pracovní postup ovládá různé techniky práce s různými druhy modelovacích hmot p – zvládá základní manuální dovednosti s jednoduchými materiály, vytváří jednoduchými postupy různé předměty, využívá při tvořivých činnostech vlastní fantazii, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při drobném poranění</p>	<p>- práce s modelovací hmotou</p>		
<p>pracuje se stavebnicí – montáž, demontáž, sestavování modelů podle předlohy, náčrtu dodržuje hygienu a bezpečnost práce tvoří mozaiku p – zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí, provádí jednoduchou montáž a demontáž, pracuje podle slovního návodu, předlohy, náčrtu, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při drobném poranění</p>	<p>- konstrukční práce</p>		

Základní škola Vrbová Lhota
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět::	Období: 1. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>ošetřuje pokojové rostliny pozoruje počasí a přírodu rozlíší osivo, okrasné rostliny, léčivky, koření, zeleninu, jedovaté rostliny, rostliny jako drogy provede pěstitelský pokus použije vhodný materiál, nástroje a pomůcky p – provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky, pečuje o nenáročné rostliny, ošetřuje je a pěstuje je podle daných zásad, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při drobném poranění na zahradě</p>	- pěstitelské práce, chovatelství		Environmentální výchova
<p>dodržuje zásady správného stolování, společenského chování udržuje pořádek, čistotu, hygienu bezpečnost práce vybere, nakoupí a ví, jak skladovat potraviny, jaké je vybavení kuchyně bezpečně obsluhuje spotřebiče připraví jednoduchý pokrm a nápoje p – upraví stůl pro jednoduché stolování, uvede základní vybavení kuchyně, dodržuje zásady správného stolování</p>	- u nás doma		

<p>dodržuje bezpečnost a hygienu práce chrání životní prostředí - ekologické hledisko, recyklace materiálu ví, jak využít plastů k výrobě předmětů různými technikami p – zvládá základní manuální dovednosti s jednoduchými materiály, vytváří jednoduchými postupy různé předměty, využívá při tvořivých činnostech vlastní fantazii, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při drobném poranění</p>	<p>- práce s plasty</p>		
---	-------------------------	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti – 1.ročník

Práce s drobným materiálem

- v praxi využívá znalosti vlastností plastického materiálu tj.pružnost, tažnost, ohebnost,
- jednoduchými postupy vytváří předměty z různých materiálů,
- vlastnosti různých materiálů poznává též svými smysly a svou tvorbou objevuje další možnosti,
- osvojuje si základní návyky při práci s drobným materiálem,
- seznamuje se a dodržuje hygienické a bezpečnostní návyky při tvorbě,
- zvládá základní činnosti tj. skládání, stříhání, vytrhávání, slepování, navlékání přírodnin, válení, hnětení, ohýbání a stlačování

Práce montážní a demontážní

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi MOZAIKA a SEVA,
- pracuje podle obrazového návodu, ale i podle vlastní fantazie,

- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky při organizaci práce,
- zná a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při montáži a demontáži

Práce pěstitelské

- pečuje o nenáročnou pokojovou rostlinu ve třídě (zalévá, otírá listy, kypří půdu),
- seznamuje se s pojmem klíčení a v praxi si jej vyzkouší (při pozorování klíčení fazole ve třídě),

Příprava pokrmů

- zvládá zásady slušného stolování a sebeobsahu ve školní jídelně,
- jí příborem,
- připraví si jednoduchou svačinu,
- rozlišuje každodenní a slavnostní stolování

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti – 2.ročník

Práce s drobným materiálem

- Zná již vlastnosti různých materiálů, dále své znalosti rozvíjí a využívá v praxi, vnímá je svými smysly,
- dodržuje a upevňuje si správné návyky organizace, hygieny a bezpečnosti práce,
- zvládá základní činnosti práce s materiálem tj. skládání, ohýbání, stříhání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování,
- modelování,
- hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, navlékání a odměřování návleku, uzlík, sešívání pomocí stehu obnitkovacího a jednoduchého předního,
- rozlišuje rub a líc látky,
- zvládá přišití dvoudírkového knoflíku

Práce montážní a demontážní

- Seznamuje se s návody a předlohami stavebnic, se kterými samostatně pracuje,
- jsou to stavebnice SEVA a LEGO,
- sestavuje modely i bez předlohy,
- montuje a demontuje jednotlivé díly,
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci,
- vytváří si kladný vztah k práci své a ostatních,
- upevňuje si správné pracovní návyky a dovednosti

Pěstitelské práce

- Provádí pozorování přírody během všech ročních období,
- pečuje o nenáročnou rostlinu ve třídě,
- zalévá je, otírá listy, kypří, rosí, rozmnožuje pomocí odnoží,
- v praxi vyzkouší pěstování jednoduchých rostlin (hrách, fazole),
- rozezná nejnámější semena plodů tj. čočka, hrách, fazole, kukuřice, mák,

Příprava pokrmů

- Seznamuje se způsobem uchování a skladování potravin,
- zvládne přípravu jednoduché svačiny, úpravu ovoce a zeleniny za studena,
- provede úpravu stolu pro všední i sváteční stolování,
- zvládá sebeobsahu a základy slušného stolování

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti – 3.ročník

Práce s drobným materiálem

- vytváří jednoduchými pracovními operacemi a postupy různé výrobky z daného materiálu
- volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní

- udržuje pořádek na pracovním místě

Práce montážní a demontážní

- provádí jednoduchou montáž a demontáž stavebnice (Lego, Seva)

Pěstitelské práce

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti
- ošetřuje a pěstuje nenáročné pokojové rostliny
- volí podle druhů pěstitelských činností správně pomůcky, nástroje a náčiní
- seznamuje se se základními podmínkami života rostlin
- seznamuje se s úlohou techniky v životě člověka

Příprava pokrmů

- seznamuje se se základním vybavením kuchyně, pojmenuje pomůcky a nástroje
- připraví jednoduchý studený pokrm podle slovního návodu
- dodržuje pravidla správného stolování
- udržuje pořádek pracovních ploch

Práce s technickými materiály

- zná vlastnosti základních materiálů a pracuje s nimi
- řeší jednoduché technické úkoly
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny práce
- zná zásady první pomoci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti – 4.ročník

Práce s drobným materiálem

- vytváří složitějšími pracovními operacemi a postupy různé výrobky z daného materiálu na základě své představivosti
- seznamuje se s prvky lidových tradic
- volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- zná zásady první pomoci

Práce montážní a demontážní

- provádí montáž a demontáž stavebnice podle předlohy, návodu (Lego, Merkur)

Pěstitelské práce

- samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje náročnější pokojové rostliny podle daných zásad
- náčiní, pomůcky a nástroje volí samostatně
- zná základní podmínky pro pěstování rostlin

Příprava pokrmů

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý studený i teplý pokrm
- zná zásady správné výživy
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- provede jednoduchou úpravu stolu
- udržuje pořádek pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce

Práce s technickými materiály

- provádí jednoduché práce s technickými materiály
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu
- seznamuje se s jednoduchou technickou dokumentací
- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji
- zná zásady první pomoci
- poznává úlohu techniky v životě člověka

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti – 5.ročník

Práce s drobným materiálem

- využívá při tvořivých činnostech s různými materiály prvky lidových tradic
- pracuje samostatně podle předlohy
- dodržuje zásady bezpečnosti práce
- poskytne první pomoc při úrazu

Práce montážní a demontážní

- provádí montáž a demontáž samostatně podle předlohy, slovního návodu, využívá vlastní fantazie
- sestaví model z vlastních prvků
- narýsuje jednoduchý technický náčrt a pracuje podle něj

Pěstitelské práce

- samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování a dokáže je zaznamenat
- samostatně pečuje o náročnější pokojové a jiné rostliny a pěstuje je podle daných zásad
- podle druhů pěstitelských činností volí zcela samostatně pomůcky, náčiní a nástroje
- zná základní podmínky pro pěstování rostlin a dokáže je ověřit pokusem

Práce s technickými materiály

- provádí složitější práce s technickými materiály a dodržuje technologický postup
- řeší technické úkoly s výběrem materiálů, pomůcek a nástrojů
- pracuje podle jednoduché technické dokumentace
- připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci
- poskytne první pomoc při zranění
- poznává úlohu techniky v životě člověka a nebezpečí její zneužití člověkem

Příprava pokrmů

- připraví samostatně jednoduchý studený i teplý pokrm, pracuje podle návodu (receptu)
- nakoupí samostatně potřebné potraviny
- provede úpravu stolu pro slavnostní příležitost
- dbá na hygienu a bezpečnost práce v kuchyni
- poskytne první pomoc při úrazu
- zná základní elektrické přístroje používané v kuchyni